

V Praze dne 13. 4. 2012
Č.j.: 260/12

Stanovisko komise pro hodnocení dopadů regulace

k návrhu

Závěrečné zprávy z hodnocení dopadů regulace k zákonu, kterým se mění zákon
č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

I. Úvod:

Návrh novely zákona řeší některé dílčí, často nesouvisející problémy týkající se místních poplatků:

- některé výkladové nejasnosti a administrativně-technické otázky;
- zvýšení horní hranice sazby některých poplatků, konkrétně
 - o poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt;
 - o za vjezd motorových vozidel do vybraných míst a částí měst;
 - o za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů;
- zavedení diskriminační výjimky z poplatku z ubytovací kapacity pro velmi úzký okruh subjektů (viz níže);
- snížení sankce za nezaplacení poplatku a zároveň zavedení nové sankce za nesplnění ohlašovací povinnosti.

Jelikož se jedná o dílčí a relativně kosmetické změny, bude mít zákon jen omezené dopady. Předpis byl zařazen do plánu legislativních prací vlády v roce 2011. RIA je zpracována ještě podle pravidel před prosincem 2011, její struktura nerespektuje současnou šablonu (je i označena jako „malá RIA“). RIA byla zřejmě zpracována jako ex-post zdůvodnění návrhu a nikoli jako vodítko pro jeho tvorbu.

II. Připomínky a návrhy změn:

Nejen po formální, ale zejména po obsahové stránce je RIA nevyhovující. Principiální problémy jsou

A) Řešené problémy i varianty jsou definovány velmi úzce, v podstatě tak, aby řešením byla právě varianta zvolená v návrhu předpisu. Například:

- U poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt je problém, že jeho horní sazba nebyla valorizována od roku 1991. S tím lze samozřejmě souhlasit, ale např. horní sazba poplatku ze psů nebyla valorizována po 9 let. Tj. širší problém je

spíše nedostatečný prostor pro obce pro využívání všech poplatků, eventuelně ad-hoc valorizace horních sazeb individuálními zákony.

- U problémů s výběrem poplatků (zejména ohlašovací povinnost) jsou zvažována jen čistě administrativní řešení (nová sankce za neplnění ohlašovací povinnosti) namísto zvážení koncepčních řešení jak řešit primární problém, tj. výběr poplatku jako takového.

B) Chybí kvantifikace okruhu osob, kterých se změny týkají, administrativních nákladů, a dopadů na rozpočet. Zejména by měly být respektovány principy, že

- při změnách předpisů vyžadující dodatečnou administrativu by měly být kvantifikovány dodatečné administrativní náklady zejména na straně subjektů, tak i veřejných orgánů (ne nutně ve finančních částkách, ale alespoň v odhadu pracovního času na úrovni poplatníka či zaplaceného poplatku)

- při zavedení či eliminaci výjimky z poplatku či daně by měl vždy být předkládán odhad počtu osob, jichž se výjimka týká, a odhad dopadu na rozpočet.

Konkrétně se tako výtká týká těchto bodů návrhu:

- rozšíření okruhu poplatníků poplatku za provoz komunálního odpadu, kde vynucování nových ustanovení bude pro obce znamenat dodatečnou kontrolu z údajů z katastru nemovitostí, a ohledně registrace cizinců se potenciálně jedná o bezzubé opatření nebo administrativně velmi náročné;
- zpřísnění kritéria pro výjimku z poplatku za užívání veřejného prostranství – vzniknou dodatečné administrativní náklady na straně obcí i subjektů na doložení faktu, že peníze na charitativní účely byly skutečně odvedeny;
- změny v evidenci pro účely poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt (kdy navrhované řešení dává bíanco šek vykazovat výjimku z poplatku, což není nijak diskutováno);
- sankce za neplnění ohlašovací povinnosti;
- výjimka z poplatku z ubytovací kapacity pro policisty a hasiče.

Jedinou kvantifikací v RIA je argumentačně slabě podložený odhad, že „při úvaze, že poplatek za provoz systému komunálních odpadů bude využívat 60% obcí ... lze zhruba očekávat navýšení příjmů ... mezi 4.5-5 mld. Kč“. To už je podstatný dopad srovnatelný s řadou aktuálně diskutovaných daňových a výdajových reforem na národní úrovni. Jsou uvedeny celkové příjmy ze stávajících poplatků (pro upřesnění: obce mají nyní tři právní režimy, na základě mohou vybírat peníze za odpady), nikoli už ale počet obcí, využívající který režim, ani kvalifikovaný odhad (získaný např. jednoduchým šetřením mezi náhodným souborem obcí, či expertním odhadem svazu měst a obcí), kolik obcí díky výrazně vyšší horní sazbě začne využívat režim poplatku za provoz systému

C) Argumentační chyby:

- V návrhu je v §7 odst. 2b zavedena nová výjimka z poplatku za ubytovací kapacitu: „Poplatku nepodléhá ... ubytovací kapacita v zařízeních ve vlastnictví státu sloužících pro přechodné ubytování příslušníků Policie České republiky nebo Hasičského záchranného sboru České republiky, pokud je užívána v souvislosti s výkonem služby těchto příslušníků“. Dle důvodové zprávy se pod obratem „v souvislosti s výkonem služby“ myslí i např. dovolená příslušníků těchto sborů. Následně pak je výjimka zdůvodněna tak, že příslušníci sborů plní v dané obci úkoly spojené se zajištěním bezpečnosti

a ochrany osob a majetku“. Je logickým nesmyslem, že by při své dovolené příslušníci policie a hasičského sboru plnili úkoly ve prospěch obce, kde se rekreují. Výjimka navíc platí pouze pro ubytování ve státních zařízeních, což není nijak zdůvodněno. Tato zcela nesmyslná a diskriminační výjimka je tak navíc zdůvodněna zcela zavádějícím (mírně řečeno) způsobem. (Krom toho chybí její kvantifikace, viz výše.)

III. Závěr:

Komise pro hodnocení dopadů regulace považuje Závěrečnou zprávu z hodnocení dopadů regulace za neakceptovatelnou a doporučuje její přepracování.

Vypracoval: Mgr. Libor Dušek, Ph.D.

Prof. Ing. Michal Mejstřík, CSc.
předseda komise